

Borgholms läge i Kalmar län.

Wikimedia Commons: [Borgholm](#)

[Redigera Wikidata](#)

Borgholm är en tätort och centralort i Borgholms kommun, på Öland i Kalmar län.

Borgholm är en populär turistort, och dess befolkning ökar kraftigt under sommarmånaderna.

Innehåll

- 1 Historia**
 - 1.1 Administrativa tillhörigheter
 - 1.2 Befolkningsutveckling
- 2 Stadsbild**
- 3 Utbildning**
- 4 Sport**
- 5 Fotogalleri**
- 6 Litteratur**
- 7 Se även**
- 8 Referenser**
- 9 Externa länkar**

Historia

I Köpingsvik låg under vikingatiden en marknadsplats med anor från 700-talet. Kalmarsund är här cirka tio kilometer brett och har i århundraden utgjort farleden upp i Östersjön. Man kunde tidigt se när fienden nalkades, varför här byggdes olika befästningsanläggningar. Borgholms slott strax utanför tätorten brann ner 1806 och har sedan dess stått som en ruin.

Namnet Borgholm finns dokumenterat hittas från 1280-talet. Förleden *Borg-* anses syfta på den gamla fornborgen som antas ha legat på slottsruinens plats, men syftar enligt en annan tolkning på platsens iögonfallande topografi. Betydelsen skulle då bli att *berg-* är den riktiga tolkningen, och stöd för detta hittas bland annat i gotländskan, där borg kan betyda *strandbacke* eller *hög sandås*, samt att *berg-*betydelsen varit väl spridd över hela det östnordiska området.^[4]

De äldsta beläggen avset det medeltida slott, som fanns på platsen. Det äldsta belägget är ett brev utfärdat av Magnus Birgersson på slottet. Borgholms slott var beläget i Borgs socken, vars sockenkyrka var belägen intill slottet, och äldsta bevarade delar härrör från början av 1100-talet. Borgholms dåvarande slott förstördes i samband med att Sören Norby belägrar borgen 1520 och därefter förvandlas Borgholm till en kungsgård. Borgs socken upplöstes senast i början av Gustav Vasas regering och slogs samman med Räpplinge. Kyrkan sprängdes i samband med Kalmarkriget. Borgholm fortsatte dock att fungera som fiskeläge och hamn för överfart mellan Öland och fastlandet, hamnen har tidigare gått under namnet *Borghamn*.^[5]

År 1620 fick Borgehamn rättigheter som lydköping under Kalmar stad. Under fästningsbyggeriets tid under Karl X Gustavs regering upplevde Borgholm en vist blomstring, men vid tiden för utfärdandet av stadsprivilegierna för Borgholm hade Borgehamns köping endast ett 30-tal innevånare, inom det som kom att bli stadens område fanns då endast tre gårdar och fyra inhysesstugor.^[6] 1816 bildades Borgholms stad, den enda på Öland och en liten stad sett ur ett riksperspektiv med endast 109 innevånare 1821. En ny hamn uppfördes 1855-1857, och 1864 blev Borgholm kurort vilket innebar ett visst uppsving för staden. Luften på Öland och särskilt i Borgholm ansågs välgörande, och välbeställda gäster strömmade till från övriga Sverige, ofta via båt. Det fanns förbindelse mellan Stockholm, via Borgholm till Hamburg. Under denna tid byggdes många vackra villor och även hotell. 1851 fanns 545 innevånare och 1901 926 innevånare.^[7]

År 1906 öppnades Böda-Borgholms järnväg och 1910 öppnades även en järnväg söderut mot Mörbylånga och Ottenby. Järnvägen lades ned 1961. Vid sekelskiftet 1900 började även turismen ta fart, speciellt efter det att kungafamiljens residens Solliden färdigställdes. Sedan Ölandsbron invigdes 1972 har orten alltmer blivit en utpendlarort mot Kalmar.

Administrativa tillhörigheter

Borgholms stad som omfattade orten bildades 1816 och ombildades till en stadskommun vid kommunreformen 1862. Stadskommunen utökades 1946 med inkorporering av området mellan landborgen mellan slottsruinen och staden, den så kallade Åkerhagen.^[8] 1969 inkorporerades även kringliggande områden och ortens bebyggelse omfattade därefter bara en mindre del av stadskommunens yta. 1971 uppgick Borgholms stad i Borgholms kommun och orten är sedan dess centralort i kommunen.^[9]

Borgholm hör till Borgholms församling.^[10]

Orten ingick i till 1943 i Ölands norra mots tingslag därefter till 1969 i Ölands domsagas tingslag och sedan till 1971 i Möre och Ölands domsagas tingslag. Från 1971 till 1983 ingick orten i Möre och Ölands domsaga och ingår sedan 1983 i Kalmar domsaga.^[11]

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen i Borgholm 1945–2015^[12]

År	Folkmängd	Areal (ha)
----	-----------	------------

1960	2 487	
1965	2 453	
1970	2 424	
1975	2 789	
1980	3 000	
1990	3 169	260
1995	3 279	262
2000	3 192	254
2005	3 093	256
2010	3 071	256
2015	4 344	964

Anm.: Sammanvuxen med Björkviken och Köpingsvik 2015.

Stadsbild

Staden har ett rutformat gatunät med Storgatan som går igenom samhället från Societetsparken vid hamnen i väster till trafikljusen vid länsväg 136 i öster. Vid Torget i centrum finns Stadshuset/kommunhuset - uppfört 1943 som kombinerat stadshus och tingshus för Ölands domsaga - på ena sidan och kyrkan – uppförd 1872-79 som kombinerad kyrko- och skolbyggnad – på den andra. Öster om torget ligger Hotell Borgholm. Vid hamnen i Borgholm finns hotellet Strand Hotell, en stor gästhamn, några restauranger samt grönområdena Societetsparken och Beckmans Park. Sjöstugan en bit norr om stadskärnan är den största badplatsen.

Utbildning

Borgholm har en högstadieskola som heter Slottsskolan. Skolan ligger nära slottsskogen, och därför också i närheten av Borgholms slottsruin, därav namnet Slottsskolan. Skolan hade 2009 närmare 300 elever. Låg- och mellanstadieskolan heter Viktoriaskolan efter drottning Viktoria, som även står staty på Alvaret, nära hennes skapelse Sollidens slott söder om staden. I Borgholm finns även Ölands Gymnasium. Skolan har bland annat restaurang- och livsmedelsprogram och hotell- och turismprogram. De tre skolorna, liksom förskolan Skogsbrynet, ligger mycket nära varandra.

Sport

Ölands äldsta och största idrottsförening heter IFK Borgholm. Den bildades 1906 och bedriver verksamhet inom flera idrottsgrenar. Borgholm har även en klassisk tennisklubb samt det relativt framgångsrika innebandylaget Borgholms IBK.

Fotogalleri

Strand hotel med Borgholms slottsruin

Societetsparken vid hamnen i Borgholm

Storgatan, Borgholm

Borgholms slottsruin

Borgholms kallbadhus med Borgholms slottsruin uppe på västra landborgen i bakgrunden

Stadshuset från 1942, ritat av Gösta Gersjö

Litteratur

- Ernst E. Areen, *Borgholm. Stadens och badortens historia*. (Acta Oelandica 2.) Stockholm 1924.
- Rolf Nilsson, *Badortstidens Borgholm. En bok om societetsidyllen som blev öns turistmetropol*. Borgholm 1995.
- Rolf Nilsson m.fl., *Borgholm 200 år. Nedslag i stadens historia*. Borgholm 2016.

Se även

- Borgholms församling
- Borgholms kungsgård
- Lista över fasta fornminnen i Borgholms kommun (Borgholm)
- Personer från Borgholm

Referenser

- ¹ ↑ hämtat från: Engelskspråkiga Wikipedia
- ² ↑ *Folkmängd i riket, län och kommuner 30 juni 2017 och befolkningsförändringar 1 april–30 juni 2017.*, Statistiska centralbyrån, 18 augusti 2017, läs online (<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/pong/tabell-och-diagram/kvartals--och-halvarsstatistik--kommun-lan-och-riket/kvartal-2-2017/>)
- ³ ↑ [a b] *Statistikdatabasen : Landareal per tätort, folkmängd och invånare per kvadratkilometer. Vart femte år 1960 - 2015*, Statistiska centralbyrån, läs online (http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0810_MI0810A/LandarealTatort/?rxid=b285018a-ec55-4aa1-8740-29e588410a4e), läst: 22 september 2017
- ⁴ ↑ *Sydsvenska ortnamnssällskapets årsskrift 1980*, red. Göran Hallberg, Sydsvenska ortnamnssällskapets Förlag, Lund 1980 ISSN 0302-8348 s. 25-26
- ⁵ ↑ *Det medeltida Sverige 4:4 Öland*
- ⁶ ↑ *Svenska stadsmonografier: Kalmar - Borgholm - Nybro - Oskarshamn - Vimmerby - Västervik* (Paul Harnesk) kapitlet *Borgholm genom tiderna* av M. Stenström s. 155-175
- ⁷ ↑ Carlquist, Gunnar, red (1939 (nyutgåva av 1930 års utgåva)). *Svensk uppslagsbok. Bd 4*. Malmö: Svensk Uppslagsbok AB. sid. 648-650

8. [^] Svensk uppslagsbok, andra upplagan 1947 (http://svenskuppslagsbok.se/scans/band_04/0669_0670-0085.jpg) Arkiverad (https://web.archive.org/web/20150222030325/http://svenskuppslagsbok.se/scans/band_04/0669_0670-0085.jpg) 22 februari 2015 hämtat från the [Wayback Machine](#).
9. [^] Andersson, Per (1993). *Sveriges kommunindelning 1863–1993*. Mjölby: Draking. Libris 7766806 (<http://libris.kb.se/bib/7766806>). ISBN 91-87784-05-X
10. [^] "Förteckning (Sveriges församlingar genom tiderna)" ([http://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/omfolkbokforing/omfolkbokforing/folkbokforingigaridag/sverigesforsamlingargenomtider/forteckning.4.18e1b10334e8bc80003999.html](http://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/omfolkbokforing/folkbokforingigaridag/sverigesforsamlingargenomtider/forteckning.4.18e1b10334e8bc80003999.html)). Skatteverket. 1989.
<http://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/omfolkbokforing/folkbokforingigaridag/sverigesforsamlingargenomtider> Läst 17 december 2013.
11. [^] Elsa Trolle Önnerfors: *Domsagohistorik - Kalmar tingsrätt* (del av Riksantikvarieämbetets Tings- och rådhusinventeringen 1996-2007) (<http://www.bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/show/bilaga/showDokument.raa;jessionid=94835D8008C96AAFC7A4AA7BF68E25F9?dokumentId=21000001449180&thumbnail=false>)
12. [^] "Statistiska centralbyrån - Tätorter 2015 befolkning, landareal, andel som överlappas av fritidshusområden" (<http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/markanvandning/tatorter-arealer-befolkning/>). <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/markanvandning/tatorter-arealer-befolkning/>. Läst januari 2017.

Externa länkar

- Wikimedia Commons har media som rör [Borgholm](#).

Borgholm sett från Borgholms slottsruin

Borgholms kommun i Kalmar län

Distrikt	Alböke · Borgholm · Bredsättra · Böda · Egby · Föra · Gärdslösa · Högby · Högsrum · Källa · Köping · Långlöt · Löt · Persnäs · Runsten · Räpplinge
Tätorter	Borgholm · Löttorp · Rälla · Stora Rör
Småorter	Bredsättra · Byxelkrok · Böda · Egby · Furuhäll , Blårör och Solbergamarken · Gärdslösa · Lindby · Långlöt · Mellböda · Runsten-Bjärby · Rälla tall · Räpplinge ·

[Dölj]

